Ч. 58 Чернівці, Неділя дня 18. (30.) червня 1895. Рочник XI.

БУКОВИНА

Передплата
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ виносить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниції 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всі дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Гнет польский і московский.

В числї 40-ім *Буковини*, говорячи про платних і неплатних москвофілів, висказали ми дословно думку таку; „Хто нарікає на гнет польский, а заразом годить ся на гнет московский, той не може бути союзником ніякого щирого народовця, анї опозиціоніста анї опортунїста. Справу сю треба вже раз ставити ясно“.

Здаеть ся, думка не була така крута, щоб еї не можна було відразу зрозуміти. Але таки не зрозумів еї п. А. К. (в ч. 10-тім *Народа*), а може й ще де хто не поняв, що ми тими словами хотїли сказати, і тому вважаємо потрібним приглянути ся сему питаню близше.

Пан А. К. в *Народї* поясняє сю справу так: „Ми взагалї противні всякому гнетови, хоть би турецкому й китайскому. Та не дана нам можність проти заграничного гнету рівно сильно виступати. Власне в Австриї можемо лише проти польского гнету виступати і повинні-сьмо се робити дїлом і словом. А борбу з гнетом московским мусимо лишити російским угнетеним народам, так як борбу з гнетом пруским н. пр. мусимо лишити Полякам. Здає ся, кождий признасть нам правду, хто знає, що то значить виступати. У новоеристів „виступати“ значить кивати пальцем малим у нозї, мовляв: „чекайте, чи ми не заберемо України, і не переведемо Українців в католиків. Відважні новоеристи знають, проти кого мож виступати. Они так роблять, як той мужик, що хвалив ся відвагою, а показав еї тим, що як в ночи пес загавкав на дворі, то він з ліжка „відважив ся“ сказати „гузя“, та ще-б може був і до вікна підійшов. По нашому, кождий повинен виступати проти того гнету, що его в его хатї гнете... Хай роздумають закордоньскі Українцї, чи їм би не лїпше було боротись з гнетом польсько-австрийским. Ми їх запевнюемо, що нї один не пішов би за „неблагонадежность“ на Сибір нї до арешту, а посади та аванси доводили-б їх до високих становищ в єрархиї. Жаль, що ми мусимо писати й збавляти папір по поводу так ясної річи“...

Клясичний єсть той авторітетний тон, в якім теперішні помічники *Народа* рішають всякі справи. Хоч жаль їм писати і збавляти папір по поводу „так ясних річий“, але они все таки радо і незвичайно рішучо, дуже часто з глумом, нікого не переконуючим, говорять о так ясних справах. Для п. А. К. справа гнету польского і московского здаеть ся навіть занадто ясною, коли він так коротко еї збуває, але як з наведених его слів видко, він еї таки не розуміє.

Поминувши давно вже застарілі і пусті фрази про посади і аванси та про се, що новоеристи бажають Українців навернути на католицку віру — самі докази добуті з москвофільского арсеналу, — скажемо перше всього, що на підставі наших слів ніяк не можна було дійти до так дивоглядних висновків.

Ми говорили о згоді народовців-опозиціонїстів з москвофілами. Опозицийні народовцї нарікають на гнет польский, котрому старають ся зарадити, і на гнет московский, з котрим хотять що-найменьше познакомити своїх читачів і ширший сьвіт, не маючи певної надії, що его тим способом усунуть. Один і другий гнет болючий для народу і дійстний Русин мусить одинаково виступати против одного і другого, хоч притім повинен добре тямити, що московский гнет іде на нас від правительства московского, а польский гнет лише від одного народу в Австро-Угорщинї, котра то обставина рішає богато о способі борби против одного і другого гнету.

Тепер же ті наші народовцї мали би евентуально лучити ся з людьми, що вправдї нарікають також на гнет польский і в тім стоять на спільнім ґрунтї з народовцями, але рівночасно нічим не

З ЖИТЯ.

(Радість: коалїция упала! Міністерска пісня: Beatus ille homo! „Паралелька“ розбила коалїцию. Личні цїли. Мої пророцтва. Моя згода з „Галичанином“ і ріжні уваги до того).

Преці раз наші опозиціонїсти мали нагоду затерти руки з радости. Коалїция впала!... Лївиця против волї свого провідника Пленера затремтїла о одну „паралельку“ — і пішла в опозицию. Можна сказати, коалїцию розбила одна паралелька, з якої ми навчили ся вже глузувати, мовляв: „що там одна паралелька! Руси не погубить і не спасе!“

Мілїони дає ся на се і те, а ту Нїмцї пожалували для Словінців марних 1500 зр. і звели бучу на всю Европу; а по тій бучі кількох міністрів пішло собі в пенсию з відповідною нагородою — і знов спокій як по бурі.

„Ми таке віщували“ — каже Дѣло, застерігаючись, що не хоче бути мамелюком. Що оно не хоче бути мамелюком, дуже нам приємно почути, але щоб оно мимо того могло звати себе пророком, се вже троха претенсіонально, хоч з другого боку таким пророком зовсім не трудно бути. Все йде, все минає, одно родить ся, друге гине — кождий, як кажуть, і без сьвященика знає, що в недїлю сьвято, і що хто родить ся, той мусить померти. Кождий уже й тепер може віщувати смерть новій коалїциї і навіть тій, що ще не народила ся. Адже така вже доля міністрів, щоб помешкати якийсь час в палатї міністерскій, а потім у своїй хатї з доброю пенсиєю в кишени сьпівати собі:

Beatus ille homo,
qui sedet sua domo
et sedet post fornacem
et habet bonam pacem.

Не журить ся вже нї паралелькою, нї злобою нїмецкого, нї обструкциєю, т. є. плосколобєм молодоческим — сидить собі тай люльку курить.

Господи! і я би сам хотїв такої долї зазнати, нехай би там Дѣло і Галичанинъ і Народ і всї руско-московско-польско-нїмецко-волоскі мої вороги з мене сьміяли ся або й нї. Та ба! Куди рускому журналїстови стати міністром, хоч би він боронив всїх нових і старих курсів і всїх можливих і неможливих коалїций. Ну, от сказати-б, боронить чоловік нової ери, нового курсу, і сам почує, як єму хтось латку пришив. і на другого мокрим рядном накине ся та — мовляв пок. Ом. Огоновский — тяженьким тараном попобє противника, аж жаль душі християньскої тай ще до того руской, — і слухає чоловік, як єму другі такі горемики, рускі денникарі, як аз грішний, „личні цїли“ закидають, а ту друге правительство складають, а мене на міністра не кличуть і не то на міністра а й на шефа жадного, ордеру нїякого не дають, зовсім не дбають про мої личні цїли! А я так мало, не богато — бажав міністром лиш зістати, щоб хоч мали чим люди дорікати за оборону нового курсу. А то де-далї пожалують душі християньскій і кусня хлїба за те тілько, що по совісти своїй не пише ся на адвокатску або примирительну проґраму!

Ну, воля вам, дїточки, дитячі казки розказувати, що у всїх новоеристів тілько личні цїли в голові засїли, а прийде час, і порозумнїйшаєте. Дійдете до розуму і віщим духом, як отсе й я за приводом Дѣла, скажете віще слово: Прийшло урядниче міністерство, і як прийшло так і піде — і настане инше. А я ще сягну думкою в дальшу будучнину і заповідаю тому ще ненародженому міністерству також смерть. І я пророк!

І попавши в таке пророче одушевлене, я ще більше скажу: прийде час і Дѣло не буде опозицийним, стане знов поміщати сотки признань за сотворене ери fin de siecle, стане друковати ся фонетикою, хвалити якусь коалїцию, раде буде з паралельки, своїх читачів буде учити не вижиданя, а працї по селах, — і найде ся знов якийсь н. пр. „Плосколобскій Прапоръ“ і буде Дѣло за ту роботу висьмівати...

Оно, як бачите, не велика штука бути таким пророком. Так само можна віщувати конець і новому курсови. Прийде час, і він постаріє ся, лишивши якесь потомство. От як би то потомство по божому та по людски виховати, то була би надія на будуче! А відтак прийдуть внуки нового курсу тай з внуками опозициї будуть дерти ся і годити ся, як коли потрібно. Опозиция буде тодї правительственна, а новісенький курс буде в опозициї. Такий лад на сьвітї!

Але вернїм ся з 20-ого віку в 19-ий! Не пхай ся, мовляв, поперед батька в пекло; поди-

заявляють свого обуреня на гнет московский, котрий відчувають не лише Українці в Росиї, але й ми Русини в Австриї. Ті люди годять ся на сей гнет. Кождому щирому Русинови буде се чей зрозуміле, що хто в обороні свого народу не годить ся на один гнет, той не повинен годити ся й на другий, московский, сто раз тяжший від польского. Такий чоловік не може справді — як ми сказали — бути союзником ніякого народовця, ані опозицийного, ані нороериста, бо в самих основних принципах розходять ся. Поляки що-найменьше не перечать нам права житя (хоч се звістно ніяка ласка з їх сторони), але московске правительство таки прямо приложило нам ніж до горла. Отже чи може бути союзником народовця-Русина чоловік, котрий у Поляків те вважає смертельним гріхом, що у Москалів уважає заслугою, на що він у них годить ся і навіть словом не протестує?! А тут же йде о саму основу житя народу! Здаєть ся, річ така ясна, що ми раді би почути, які докази може хто вивести против наведених думок.

І іменно се мали ми на думці, коли писали про гнет польский і московский. А ті думки, до яких на підставі наших слів дійшов п. А. К. в *Народі*, не можуть служити поясненем наших слів, бо они справу гнету взяли з иньшого боку, на котрий і ми звернемо увагу. Иньша річ була-б, коли-б ми були сказали, що всякий Русин з Австриї має виступати против гнету в Росиї. Такий висказ був би справді доволі безхосенний, бо австрийский Русин не має спроможности мати вплив у Росиї; хиба може противитись гнетови московскому в такий спосіб, що підпирає народно-руский рух в Австриї. Але-ж ми й не казали, що австр. Русин має „кивати пальцем у ноги“ на Москаля; тілько ми — як може всякий перечитати собі в 40-ім числї *Буковини* — писали о тих, що „нарікають на гнет польский, а заразом годять ся на гнет московский“, значить, не то у своїх часописях не згадають, що маємо ще далеко тяжших ворогів, як австрийскі шовіністи - Поляки, але навіть обстають за тими далеко тяжшими нашими ворогами. Чи ще й то не ясно?...

Польскі часописи з Австриї не мають великого впливу на хід справ польских в Познаньщині і в Царстві польскім, а чому-ж они повстають против гнету німецкого і московского? Адже й они не мають спроможности заграничний гнет усунути! А з нами має ся справа далеко гірше, як з галицкими Поляками. Поляки не відчувають гнету з заграниці в Австриї, а ми відчуваємо вже сорок літ гнет московский тут таки в австрийскій Руси, не лиш на Україні, і тут таки в Австриї можемо і мусимо виступати не тілько против гнету польского, як думає *Народ*, але й против гнету московского, далеко тяжшого, як гнет польский!

Всім же добре відомо, що слуги державної ідеї російскої, платні і неплатні, сьвідомі і несьвідомі, натворили нам тут в Австриї невміру більше лиха, ніж загонистість польска, гамована все-ж таки волею корони і конституциєю. Невже не бачать наші політичні противники, що гнет московский тут у нас на Руси придавив національний, політичний а навіть економічний розвій? Невже они маловажать ті міліони, що йдуть просто з кас державних на піддержане дери-шкір банків москвофільских, институций, часописий, аґентів і т. п?... Чи можете ви уявити собі, яким шляхом пішов би наш розвій, коли-б ми в Австриї від самого знесеня панщини до нинїшного дня не мали діла з ніякими москвофілами? Чи не можна рішучо сказати, що гнет московский витворив у Поляків недовіре до Русинів, збудив у них надію, що можна нас ослабленых ополячити, і що они, користаючи з нашої немочи, дають волю своїм шовіністичним забагам?...

Ми не клали в свою проґраму стараня, величати Поляків і мовчати про гнет з їх сторони, але ми знаємо, що не будь у нас гнету московского, ми не лякались би гнету польского. За тих кількадесять літ констуцийного житя ми були би дійшли певно до такої сили, що нас ніякий домашний гнет не злякав би, і що більше, ми могли би з всею силою єму оперти ся. А так тепер що бачимо?

Свої люди, що бажають розвою власного народу, забуши минувшину, забувши страшні кривди і шкоди, заподіяні нам синами рідного народу, не бачучи тих численних і сильно узброєних кріпостий, звідки на всю землю руску розкидують ся затроєні стріли, — беруть майже в оборону зрадників народних і заслонюють їх роботу, корінь всякого зла!

„В Австриї можемо лиш против польского гнету виступати — каже *Народ* — а борбу з гнетом московским мусимо лишити российским народам“. Чи з того виходить, що галицко- і буковиньско-рускі часописи мають зовсїм не познакомлювати своїх читачів з тим, що діє ся на Україні? А познакомлюючи з тим житєм, чи не сьміють сказати своєї думки, значить виступати в той спосіб, що ширить ся по сьвіті опінію, котра може також причинити ся до усуненя гнету московского? Чи і *Народ*, поміщаючи часто дописи з України, мав на думці тілько „киване пальцем у ноги“ Москалеви? Чи і *Народ* і всї иньші рускі часописи, виступаючи против гнету польского, думають, що вже тим усунуть сей гнет? Ми сего гнету, так як московского, не перечимо, з одним і другим стараємо ся своїх читачів познакомлювати; але так уже ми засліплені не є, щоби не бачити, що до польского гнету даємо причину передовсїм ми самі, а до московского причиняємось також ми самі, як ту в Австриї так і на Україні. Не йде нам о „киване пальцем“, а йде нам о то, щоби против гнету витворити рівну силу у нас. Инакше й ті, що величають ся нарікане на Поляків, гнету польского не позбудуть ся! Не лиш можна але й треба виступати у нас против гнету польского і московского, та не фразами, тілько ділом!

Допись з Відня.

Відень, 27. червня 1895.

Нині була депутация клюбу руского ради державної, зложена з послів Барвіньского, Ва-

---

ви ся, як тепер люди живуть. Сказав би-м „чудасія тай годі!“, але що Галичанинъ став тепер руским язикословом, а я сам що-до кваліфікациї слова „чудасія“ не маю певности, отже цофаю его — і тілько великим голосом на адресу Галичанина скажу: „врачу! исцѣли самъ себе!“ Не дорікай другому, що мови не вміє, коли ти сам і твої батьки не вміють ніякої мови, коли твої діти вже сьміють ся з твоєї бесіди і з твого писаня! Покинь уже раз мертвеччину і виведи людий з матні на чисту воду, з египетскої неволї і дому работи!“...

Ну, а тепер дивне слово скажу: В одній справі годжу ся з „Галичаниномъ“. Може-б таких спільних справ і більше я найшов — звичайно, щось і Галичанинъ нераз до річи скаже — але в числї 132-ім сказав таке, що мені дуже до серця припало. Нагода до того була така:

Дѣло обстало за фонетикою, сказало, що справу правописи для шкіл і взагалї для публичного житя народу можуть рішати лпше компетентні до того люди науки. Дуже добре сказало! Галичанинови, звістно, такі слова не до вподоби, єму жалко тих тисячів підписів на просьбах против фонетики, що їх „Русская Рада“ вислала до цісаря; він каже, що і нарід (чи і тих 74% галицких анальфабетів?) має рішати справу правописи, — але притім хитру робить замітку і та іменно замітка мені дуже сподобала ся. Чому, каже, Дѣло не піддасть ся рішеню тих компетентних людий науки і не печатає ся фонетикою? Чи се консеквенция?

Справді! Чи то консеквенция писати десять прекрасних статий в обороні фонетики, так як було в Дѣлѣ, а потім не уживати єї у своїй власній часописи? Коли була мова о заведеню в школах фонетичної правописи, а противники виступали з цілою силою против неї, Дѣло, як годить ся, взяло в оборону фонетику, але — вже фонетику і в школах завели і більша частина наших часописий друкує ся нею, а оборонець фонетики не хоче єї знати, навіть набрав иньшого пересьвідченя про ню, як мав тому два-три роки. Чи не єсть се такий оборонець, як той адвокат, що оборонив злочинця, представив его в суді за найчестнійшого чоловіка в сьвіті, але відтак в чотири очи просив его, щоб до него в ночи не приходив в гості?... Або оборона фонетики в Дѣлѣ була нещира, або Дѣло боїть ся, щоби ся фонетика не вкрала єму з половини передплатників? Що з того правдиве? На мою думку і оборона фонетики була там щира та правдива і страх перед нею був і єсть також щирий і правдивий. Бо коли Дѣло, як само хвалить ся, єсть справді независиме від нікого, і від нічого, то єму нема нічого лекшого, як покинути псевдо-етимольоґічну правопись і бути консеквентним. Коли-ж бо то й є, що Дѣло зовсїм зависиме від неплатних москвофілів, своїх передплатників. На се ми маємо занадто богато доказів, щоби потребували вагати ся сказати се рішучо. Так єсть! „независиме“ Дѣло єсть зависиме від примх своїх передплатників.

Оно, що має учити других, принимає примху за науку від своїх передплатників, що можуть бути люди і щирі і чесні, але на точці фонетики терплять на манію.

У тих людий фонетика то апокаліптична, безкоста бестия зі страшним, червоним, широко роззявленим ротом, з прелютими зубами, котрими має з'їсти церков, школу, цілий нарід... Ті люди занадто ліниві, щоб старати ся привикнути до фонетики (до того треба тілько дрібку доброї волї); они раді, коли їх лінивої душі ніхто не тикає і до чого котрий звик, з тим хоче й вмирати. А тим примхам, тому лінивству потурає Дѣло і так посередно підтримує москвофільство. Бо й який-же то був би учитель, що прекрасно проповідував би тверезість, а сам небавом з перепою поклав би ся в рів? Хто послухає науки часописи про фонетику, коли та часопись сама єї цурає ся? Се не тілько нещирість, се не тілько неконсеквенция, але се просто деморалізуючий приклад. Дѣло посуває свої думки опозицийні так далеко, що стає нераз в опозициї навіть против самого себе. Вправді така незвичайна опозиция дуже подобає ся збаламученцям

хнянина і Підляшецкого, у цісаря, щоби зложити подяку за узнане паралельних кляс руских ґімназиї перемиской окремою ґімназиєю рускою. Промовляв пос. Барвіньский і виразив подяку в імени народу руского. Цісар з великою ласкавостию вислухав депутацию, а приймивши подяку заявив: „Вірте мені панове, що добро і просьвітний розвій народу руского лежить мені завсїгди на серцю. І в Коломиї се скоро наступить.“ Цісар питав відтак пос. Барвіньского, як численна ґімназия в Перемишли і кілько кляс руских числить вже ґімназия коломийска? По відповіди з говорив цісар пос. Вахнянина, спитавши его, як давно засідає в раді державній і додав: „Задержано вас сего року крихту довше“. Пос. Вахнянин відповів, що есть новна надія на скоре ухвалене будшету. Вкінци звернув ся цісар до пос. Підляшецкого, запитав де яко сотник судовий працює, а по відповіди, що пос. Підляшецкий приділений до найвисшого суду краевого у Львові, відпустив цісар депутацию. Всї три посли зложили відтак подяку за відокремлене ґімназиї руской в Перемишли бувшому міністрови просьвіти Мадейскому і теперішному правителеви міністерства Ексц. Рітнерови.

— —

Дневники німецкі принесли нині вість позитивну, що в лївици німецкій довершив ся розлом, про який я вам згадував в недавній дописи. Лївиця розпалась на два табори: умиркованих Пленерчуків і завзятих, непримиримих з цілейским питанем націоналів. В імени послідних заявив пос. Гаккельберґ, що они в виду послідних подій мусять класти головну вагу на народність німецку. Гр. Кінбурґ, дотеперішний предсїдатель клюбу, зложив задля виїзду до кубіль свій чин, а коли від сего дост їнства відказав ся і пос. Рус, то провід обняв пос. Бер, референт буджету шкільного в комісії буджетовій. Душею опозиції в клюбі лївиці має бути др. Менґер, німець з Шлеска австрийского.

Нині почалась ґенеральна дебата над буджетом. До голосу записалось contra 16 послів, за буджетом 14 послів. Межи contra-бесїдниками (антисемітами, молодо чехами, социяльними демократами і націоналами німецкими) есть і пос. Романчук на осьмім місци З Поляків не записаний ніхто до голосу; з клюбу руского не буде рівнож ніхто промавляв по звіснім заявленю пос. Барвіньского при провізориї буджетовій. Лиш при поодиноких позициях укажуть посли рускі короткими словами на потреби народу руского. Замітним есть притім прояв, що посли Перич і Ферянчич, що виступили в часї коаліциї з клюбу Гогенварта і займали завсїгди консеквентно становиско опозицийне, записались тепер до бесїдників за буджетом. Може бути, що всї Словінці і Хорвати вернуть назад до клюбу ґр. Гогенварта, наколи палата ухвалить позицию цілейску.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 29. червня 1895. р.

Краєвий президент Буковини ґр. Ґоес відїзджає в понеділок поспішним потягом на шістьтижневу відпустку на свої добра в Карнтиї. Его місце буде заступати правительственний радник Вільгельм Помпе.

Найвисше санкция. Ухваленнй в послідній сесиї буковиньского сойму закон про піднесене годівлї рогатої худоби одержав найвисшу санкцию.

Іменованя. Гал. виділ краевий іменував: Бірнацкого Едв. Константина і Бараньского Франціщка інжінерами у Львові, Бржиковского Щасного інжінером в Бережанах, Чайковского Миколая, Богдановича Александра і Енґля Казимира інжінерами ад'юнктами, а Борткевича асистентом технїчним.—Правительственний канцелїст Марнян Чеховский іменований повітовим секретарем, а вахтмайстер жандармериї Осип Нозик правительственним канцлїстом в Чернівцях. — Цїловий практикант Артур Чап іменований рахунковим практикантом при правительстві.

Конкурси. Розписані конкурси на посаду учителя і підучителя з рускою мовою в Бобештах; з рускою і волоскою мовою на посаду учителя і підучителя в Старих Брошківцях, двох учителїв в Кошештах; з рускою і німецкою мовою на підучителя в Низших Станівцях; з рускою, німецкою і волоскою мовою викладовою на посаду підучителя в Сторожинцях. Речинець до 20-го липня с. р.

Виділ „Читальнї Руской Бесїди“ в Кучурові Малім укоиституював ся вже і вибрав головою учителя Василя Радомского, заступником голови госп. Юрця Загородного, касієром госп. Николая Райляна, писарем госп. Дмитра Слабодяна, а бібліотекарем госп. Івана Петрюка. Заразом поправляємо помилку, іменно що отворене читальнї відбуло ся не в домі Івана Сєменюка, а у госп. Леонтия Гуцула.

Виділ „Руского товариства педаґоґічного“ у Львові подає до відомости, що посол Олександер Барвіньский зложив свій чин яко голова того товариства задля слабого здоровля і недостатку часу.

Новий уряд почтовий увійде з днем 1-го липня с. р. в житє в Сущинї, повіта тернопільского.

Назву улиці Шевченка надала рада міста Львова новій улици (ще не забудованій) на ґрунтах Дидацкого, що лучить улицю Зелену з улицею Кохановского — при нагоді нового поіменованя кількадесять улиць міста.

Депутация зелїзничих урядників була дня 22-го с. м. у президента державних зелїзниць д-ра Біліньского у Відни, щоби підперти висказані в петиції жадання що до точної служебової прагматики, зложеня комісиї для личних справ і прч. Др. Біліньский приняв депутацию дуже ласкаво і обіцяв по можности увзглядняти жаданя урядників.

Зараза на безроги ширить ся в повітї перемиськім в громадах Барич, Хлупки медицкі, Яксманичі, Коровники, Поздяч, Стібно і Стібенко. В тую околицю удала ся комісия зі спосібнїйших ветеринарів, щоби розслідити заразу на місци.

Убийство і самоубийство. В Кийданцях, повіта коломийского, один селянин в приступі шалу убив двоє своїх дітий а відтак сам собі підрізав горло.

Нещасна пригода. Австрийский пароход Lloyd-а „Thisbe“ розбив ся коло Сакраменто. Залогу виратовано, але пароход піде мабуть на дно.

Місто Гамбурґ, котре підчас урочистостий в Кілю приймало німецкого цісаря Вільгельма і запрошених гостий, видало немало гроший на ту ціль. Зпочатку обраховано видатки на 500.000 марок, потім підвисшено їх на 1.500.000 марок, а вкінци досягла сума висоти 3.000.000 марок...

Участник битви під Сольферіно. Дня 24-го с. м. минуло 26 літ від памятної битви під Сольферіно підчас австро-італїйскої війни в 1859-ім роцї. В тій битві брали участь майже всї галицко-рускі полки. А тепер служить з тих участників лише один війсковий капелян о. Климентий Литиньский.

І як їх не любити! Один богач в Ню Йорку хотів випробувати ретельність своїх краянів і краянок. В тій цїли купив шість пуляресів, наповнив їх грішми і вложив в кождий свою візитову карту. Порозкидавши їх по улицях, чекав чи вернуть єї они до него назад. На другий день принесено ему пять пуляресів назад — їх знайшли женщини. Шестого пуляреса він не одержав; після всїх доходжень знайшов его. — мужчина. І як женщин не любити!?

Дивні близнята. В одній охрестности російский замешкалїй густо жидами, власти підчас контролї книг конскрипцийних звернули увагу на дуже велику скількість близнюків жидівских. Почали ся досліди і показало ся, що ті близнюки були якимсь дивом природи. Ось приміром: один близнюк мав чотири роки, а другий рівночасно уроджений, виглядав що найбільше на одинайцять місяців... Запитані родичі пояснили се явище „чудом божим“, але власти зараз річ зрозуміли. Проворні жиди в такий спосіб використували закон війсковий, котрий постановляє, що з двох близнюків мужеского пола лише одного покликує ся до служби войсковой, а другого лишає ся на потіху родичам...

Про американьских Русинів пише ся в послідних числах „Свободи“: Загальні збори руского Народного Союза в Америцї відбули ся 30-го мая с. р. в місті Оліфанті. Головою „Союза“ вибраний Іван Глова, заступником голови Теодозий Талпаш. — Шамоцкі Русини купили тепер. один гарний дім на приходство за 8000 долярів Приходство буде мати одинайцять комнат. — Торжествене посьвячене церкви в Монт Кармель, (де обіймив душпастирство о. Нестор Дмитрів) відбуде ся дня 4-го липня с. р. — Русини в місті Оліфанті мають найкрасшу на цїле місто салю для забав і засідань, — З Дзерзі-Сіті відїхав до краю разом з жінкою щирий Русин і примірний парохіянин Іван Баран.

Круки заіли. В Страйнан на Угорщинї лучила ся сими днями страшна пригода. Зарібниця працювала коло будови дому і лишила в тіни коло плота свою дитину. За годину почула она страшний крик. Прибігла до своєї дитини і побачила на ній двох круків. Коли їх відігнала, побачила страшно закровавлене лице дитини. Круки видзьобали дитинї очи, відірвали уха і ніс і вирвали язик, коли нещаслива дитина в плачу отворила уста.

Галичанам, але самі скажіть, чи сьвідчить она о независимости, о консеквенциї?...

Адже на добрий лад, як би стати розбирати, що то то таке зависимість і независимість, то чи не тяжшою треба би назвати зависимість від кількох соток лїниво мислячих, примховатих людий, як від кількох, що бачать і добрі прикмети у своїх прихильників, але бачать і злі і старають ся їх усунути, не зважаючи на те, що они наші приятелї або прихильники або передплатники.

„Помалу, помалу! все прийде! — се девіза великої маси Русинів. — Годі, кажуть, не числити ся з тим і сим; помаленьки все настане“... А чи то „помаленьки“ певнно і мусить тягнути ся кількадесять літ чи кілька років, над тим ніхто не хоче думати, так само, як і над тим, які користи маємо з того „помалу“. Коли має ся діло з осьвіченими людьми — а за таких треба вважати читачів кождої ґазети, призначеної для інтеліґенциї — то їм не треба довгі літа викладати користи фонетики, не треба трясти ся над тим, чи писати: в ô т ъ чи в ô т ъ чи в ô д ъ чи в ô д ъ чи в і д, як се над тим тремтять наші часописи, що вважають давну шкільну етимольоґічну правопись або за щось нетикальне або за міст до фонетики. Пора в такій дрібници рішити ся скорше. На то не треба довгих літ!

Та вже хиба про правопись досить! Ненавиджу сю тему, що вже кількадесять літ морочить нам голови і не хочу про неї більше слів тратити, коли она вже рішена. А если я заговорив о тім, то длятого, бо на таких спорах правописних можна виказати, як казав якийсь москвофільский політик, які ми бідні! Іменно бідні ми в людях і політиках консеквентних, бідні в ширшій осьвіті і бідні в добрій воли, щоб хотїли приглянутись без страху і пристрасти всім тим „апокаліптичним бестиям,“ до яких зачислено і фонетику.

Хоч і Д ѣ л о винно тому, що не зробить раз рішучого кроку в справі правописи своєї, але ще більше винні ті всї невирозумілі читачі его, що на случай заведеня фонетики в Д ѣ л ѣ дали би задля кількох непотрібних букв певно пропасти орґанови опозиціоністів. „Якіи мы бѣдніи!...“

* * *

Столітна поетка. В Герікур, одній місцевости Франциї, обходжено оногди 100-літну річницю уродин пані Верайн, сестріницї славного колись ґенерала Верайна і талановитої поетки. Поетка ще умислово здорова і интересує ся всіми біжучими справами. Зібраним при урочистости гостям відчитала дуже гарну поему, написану власне в послїдних тижнях.

Жид-епископ. З Болотнї, в перемишляньскім повітї, виїхав перед сорок лїтами молодий жидок Вайнберґ до Америки, полишивши молоду жінку і сина на провидїнє Боже. Минули довгі лїта, заки жінка і доростаючий Абрамко довідались, що отець — став римо-кат. сьвященником в якімсь містї американьскім, а вкінци доля зложила в его руки жезл епископский. Тогдї признав ся він до свого сина і до жінки, писав до них листи і присилав їм по 50 зр. місячно. В 1888-ім роцї Абрамко поїхав до свого батька до Америки, але не довго забавив у него, бо — мимо намов і обіцянок — не дав ся вихрестити, а до того отець-епископ переловив его лист, написаний з Америки до матери, в котрім син лаяв батька за зміну віри і чигав лиш на маеток его, аби з маетком вернути домів. Отець відослав тогдї мудрого Абрамка назад до Галичини. Все те тримали жиди в найбільшій тайнї. Аж сего року умер той Вайнберґ-епископ в Америцї, а що син Абрамко став наслїдником его маетку, то справа вийшла на яву. Абрамко їздив уже до Америки по спадщину, але зажадано від него точних доказів тотожности особи і урядових сьвідоцтв. Абрамко вернув до краю вже Американьцем — без пейсів і шаламки, вбраний „mit Chic“ — та забирає жиючу матїр і родину з собою, щоби за батьківский гріш погуляти на вільній земли американьскій, де так чудно складають ся людскі обставини, де затирають ся ріжницї народности і віри, а натомість кипить житє підсичуване парою, електрикою і капіталами.

Померли: В Токах коло Збаража дня 25 с. м. Анна з Билиньских Копитчакова, жінка місцевого сьвященика; — в Живци Тома Озуревич, радник двора, вислужений президент окружного суду, спершу в Золочеві, а відтак в Станїславові.

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чоппа.